

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Bijzondere graven
Zaaknummer	:	1254928
Portefeuillehouder	:	Wethouder Jan Lock
Publicatieniveau	:	Openbaar
Behandelend ambtenaar	:	Denis Burggraaf

Gevraagd Besluit

De raad van Molenlanden besluit:

- 1 Het college opdracht te geven een lijst met bijzondere graven op te stellen, waarbij Bijzondere graven in aanmerking komen voor de lijst, mits ze verkeren in goede technische staat, minimaal 40 jaar oud zijn én wordt voldaan aan tenminste één van de volgende criteria:
 - Lokaal belang (referentie aan belangrijke personen/gebeurtenis/geschiedkundig feit)
 - Architectuur (representatief voor een bepaald tijdsbeeld of vormgevingsperiode)
 - Unicité (zeldzaamheid)
- 2 De graven die op de lijst bijzondere graven komen uit te zonderen van bovengrondse ruiming;
- 3 De door de voormalige gemeente Graafstroom vastgestelde lijst met bijzondere graven in stand te houden en deze op te nemen in de lijst zoals bedoeld onder beslispoint 1;
- 4 De Beheersverordening Begraafplaatsen 2025 vast te stellen en in werking te laten treden met ingang van de dag na publicatie, onder intrekking van de Beheersverordening Begraafplaatsen 2021.

Inleiding

Tijdens de raadsvergadering van 18 juni 2024 heeft uw raad een besluit genomen over de omgang met het ruimen van graven op oude begraafplaatsen. Tijdens de behandeling van het voorstel zijn door een aantal fracties bedenkingen geuit over de criteria die destijds zijn gehanteerd om tot een lijst met bijzondere graven te komen. Deze criteria zijn arbitrair genoemd en vormden aanleiding voor verdere bespreking in de agendacommissie.

In het daaropvolgende gesprek met de fractievoordvoerders is gesproken over nut en noodzaak om 'bijzondere personen' op te nemen op de lijst bijzondere graven. Hiermee krijgen deze personen een aparte status, doordat geen ruiming zal plaatsvinden van de betreffende personen. Maar wanneer is iemand bijzonder en waarom is die dan meer dan een ander?

Hoewel geen eenduidig standpunt of richtlijn werd meegegeven, is nadrukkelijk uitgesproken dat het college de ruimte heeft om het proces om te komen tot een lijst bijzondere graven en de uitvoering hiervan verder vorm kan geven.

Op basis van deze signaleren en aanvullende vragen van de fracties Doe Mee en VVD heeft het college besloten om de bestaande regels rondom bijzondere graven te actualiseren. Hiervoor is besluitvorming door de gemeenteraad is nodig, omdat voor de voorgestelde wijzigingen de Beheersverordening begraafplaatsen moet worden aangepast.

Eerdere besluiten

- Raadsbesluit: Beleidsdocument begraafplaatsen Molenlanden (2020)
- Raadsbesluit: de beheersverordening begraafplaatsen (2020)
- Raadsbesluit: de verordening begraafrechten en de nadere regels begraafplaatsen (2023)
- Collegebesluit: Beheerplan begraafplaatsen Molenlanden (2021)
- Raadsbesluit: Uitvoeringsplan begraafplaatsen Molenlanden (2022)
- Raadsbesluit: Heroriëntatie raadskader ruimen van graven (2024)

Beoogd effect

Een heldere en eenduidige besluitvorming over de omgang met bijzondere graven.

Argumenten

- 1.1 *Gekozen 'leeftijdsgrens' van graf heeft relatie met betrokkenheid rechthebbenden*
De minimale leeftijd van 40 jaar is gekozen, omdat de ervaring leert dat na dit tijdsbestek de binding met een graf aanzienlijk kleiner wordt en zelfs vaak wegvalt. Tot die tijd wordt een graf vaak nog in stand gehouden door rechthebbenden.
- 1.2 *Een beperkt aantal criteria maakt toetsingskader overzichtelijk en transparant*
Naast de technische staat en leeftijd worden graven slechts op 3 criteria getoetst. Op het moment dat een grafbedekking aan één (of meerdere) van de 3 criteria voldoet zal de onderbouwing hiervan concreet worden vastgelegd.
- 2.1 *Ondergronds worden graven wél geruimd*
Graven die op de lijst komen worden niet bovengronds geruimd, maar wél ondergronds. Op deze manier geven we invulling aan het door u gestelde raadskader: 'We hanteren een actief ruimingsbeleid (bij verstrijken termijn of als afstand wordt gedaan). Ook als er geen ruimtegebrek is.' Een ieder is in beginsel gelijk en daarom zullen personen die in de betreffende graven liggen wel geruimd worden. De grafbedekking memoreert immers aan de persoon en de persoon zal na ruiming bovendien worden overgebracht naar het verzamelgraf en zal de begraafplaats dan ook niet verlaten.
- 3.1 *Besluit voormalige gemeente Graafstroom wordt gerespecteerd*
De lijst criteria, die was opgenomen in het raadsvoorstel van 18 juni 2024, is ontleend aan criteria die destijds in Graafstroom opgesteld zijn. De graven (totaal 61 stuks), die onder dat besluit in stand gehouden worden zullen in stand blijven. Dit geldt uiteraard niet voor de destijds gekozen criteria. Deze stellingname is ook expliciet door de woordvoerders van uw raad uitgesproken.
- 4.1 *Criteria worden vastgelegd in de Beheersverordening begraafplaatsen*
In Hoofdstuk 8, artikel 29 van de beheersverordening staat op dit moment het volgende:

HOOFDSTUK 8. IN STAND HOUDEN HISTORISCHE GRAVEN EN OPVALLENDE GRAFBEDEKKING

Artikel 29. Lijst

1. Het college houdt een lijst bij van graven die van historische betekenis zijn of waarvan de grafbedekking een opvallende kwaliteit heeft.
2. Alvorens tot ruiming van graven wordt overgegaan onderzoekt het college of er graven zijn die in aanmerking komen om op de lijst te worden bijgeschreven.
3. Het college beslist over het ruimen van graven en het verwijderen van grafbedekkingen die op de in het eerste lid bedoelde lijst staan.

Door de voorgestelde criteria in dit artikel op te nemen wordt een helder kader gesteld hoe het college in de uitvoering met bijzondere graven dient om te gaan. In bijlage 2 'was-wordt artikel 29' kunt u zien hoe dit is verwerkt.

Kanttelingen

- 2.1 *Verplaatsing bijzondere grafbedekkingen op termijn mogelijk*
Voor efficiënt ruimtegebruik op onze begraafplaatsen kan het op termijn nodig zijn bijzondere grafbedekkingen te verplaatsen om zo weer logische en bruikbare grafvakken te creëren.
- 2.2 *Onderhoud bijzondere grafbedekkingen voor rekening gemeente*
Kijkend naar het huidige bestand aan grafbedekkingen zal een beperkt aantal graven op basis van de criteria in aanmerking komen voor opname de lijst. Jaarlijks wordt gemiddeld van ca. 70 particuliere graven afstand gedaan, waarbij in een incidenteel geval sprake zal zijn van een grafbedekking die in aanmerking komt voor de lijst. De (meer)kosten voor onderhoud en instandhouding zullen dan ook marginaal zijn. Bij het onderhoud zal niet worden gestreefd naar volledige restauratie, maar het uitgangspunt is het wegnemen van gevaarstelling en consolideren van de huidige staat. De meerkosten zullen wij meenemen in het nieuw op te stellen integraal beheerplan (met ingang begrotingsjaar 2027) waar het taakveld begraafplaatsen onderdeel van zal zijn.

Communicatie

Na uw besluitvorming wordt de lijst tot stand gebracht (zie kopje vervolgstappen). Op het moment dat de lijst definitief wordt vastgesteld worden alle nog traceerbare rechthebbenden van graven die op de lijst staan ingelicht én wordt op de website een artikel geplaatst.

De Beheersverordening Begraafplaatsen 2025 wordt op reguliere wijze gepubliceerd.

Vervolgstappen

Als conform het voorstel wordt besloten worden alle graven die in goede technische staat verkeren en minimaal 40 jaar oud zijn door een gespecialiseerde externe partij aan de criteria getoetst. De totaalijst van grafbedekkingen die in aanmerking komen voor de lijst wordt vervolgens gedeeld met de historische verenigingen die dan ook betrokken worden en hun oordeel kunnen geven.

De verwachting is dat de totaalijst in Q1 2026 wordt opgeleverd door de externe partij, waarna in Q2 2026 (na raadpleging historische verenigingen) de lijst definitief kan worden vastgesteld.

Bijlagen

Bijlage 1: Beheersverordening begraafplaatsen Molenlanden 2025

Bijlage 2: was-wordt artikel 29

Raadsbesluit

Onderwerp : Bijzondere graven
Zaaknummer : 1254928
Portefeuillehouder : Wethouder Jan Lock

De raad van de gemeente Molenlanden:

Gelet op het bijbehorende raadsvoorstel;

Besluit:

1. Het college opdracht te geven een lijst met bijzondere graven op te stellen, waarbij Bijzondere graven in aanmerking komen voor de lijst, mits ze verkeren in goede technische staat, minimaal 40 jaar oud zijn én wordt voldaan aan tenminste één van de volgende criteria:
 - Lokaal belang (referentie aan belangrijke personen/gebeurtenis/geschiedkundig feit)
 - Architectuur (representatief voor een bepaald tijdsbeeld of vormgevingsperiode)
 - Unicité (zeldzaamheid)
2. De graven die op de lijst bijzondere graven komen uit te zonderen van bovengrondse ruiming;
3. De door de voormalige gemeente Graafstroom vastgestelde lijst met bijzondere graven in stand te houden en deze op te nemen in de lijst zoals bedoeld onder beslispoint 1 ;
4. De Beheersverordening Begraafplaatsen 2025 vast te stellen met ingang van 29 augustus 2025, onder intrekking van de Beheersverordening Begraafplaatsen 2021.

Aldus besloten tijdens de openbare raadsvergadering van de gemeente Molenlanden, gehouden op 28 oktober 2025.

de griffier,

de voorzitter,

Marjolein Teunissen

Theo Segers

